

ด่วนที่สุด

ที่ ผม ๑๐ (พิเศษ)/๖๗๐๔

ฝ่ายเลขานุการประธาน กระทรวง

เลขที่ ๙๕๐ ๘๐

วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕

๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ข้อเสนอเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....

เรียน ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผม ๑๐ (พิเศษ)/๕๗๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....

ตามหนังสือที่อ้างถึง ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... เพื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา และต่อมาคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันอังคารที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ความละเอียดเจ้งแล้ว นั้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาปรับปรุงแล้ว และมีข้อเสนอเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ผลเอก

(วิทวัส ราชตะนันทน์)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ปฏิบัติหน้าที่แทน

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๓

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๑๔

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๖๙

www.ombudsman.go.th

นายมีชัย ฤทธิพันธุ์
ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
๐๒-๐๖-๖๐

ข้อเสนอเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....
ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ พิจารณาเสร็จแล้ว
(๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

ข้อเสนอปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....

๑. มาตรา ๒๑ วรรคสี่

ข้อเสนอ ปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มข้อความ เป็น "...เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการเกี่ยวกับ การบริหารราชการแผ่นดินหรือเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหลักสูตร หรือโครงการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้จัดขึ้นโดยเฉพาะผู้ตรวจการแผ่นดิน"

เหตุผล เนื่องจากการฝึกอบรมตามหลักสูตรหรือโครงการต่างๆ เป็นการแสวงหาความรู้ และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๒. มาตรา ๒๒ วรรคสอง

ข้อเสนอ ปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มข้อความ เป็น "...รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อป้องกัน ขัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน"

เหตุผล เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้ดำเนินการไว้ และร่วมกับองค์กรเครือข่ายในการดำเนินการด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนดำเนินการส่งเสริม ด้านจริยธรรมเพื่อเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. มาตรา ๓๙ วรรคสอง

ข้อเสนอ ปรับปรุงแก้ไข เป็น "ก่อนเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจหารือร่วมกับ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐ..."

เหตุผล ก. เนื่องจากการบัญญัติตั้งกล่าวจะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการ แผ่นดินเป็นอย่างมาก เพราะเรื่องร้องเรียนมีเป็นจำนวนมากหากต้องมีการประชุมหารือในทุกเรื่องก่อนการ ให้ข้อเสนอแนะจะเป็นการกำหนดขั้นตอนที่ส่งผลให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนมีความล่าช้า ประชาชนไม่ได้รับ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในเวลาอันควร

ข. หากกำหนดให้ต้องมีการประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทุกกรณี จะทำให้ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินขาดความเป็นอิสระ ไม่สอดคล้องตามเจตนาرمณ์ของการจัดตั้งองค์กร ผู้ตรวจการแผ่นดิน

๔. มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

ข้อเสนอ เห็นควรตัดข้อความ “...ในการจัดสรรเงินอุดหนุนดังกล่าวให้คณะกรรมการตัดสินใจโดยชอบด้วยกฎหมาย” ออก

เหตุผล ก. เนื่องจากจะทำให้ฝ่ายบริหารสามารถควบคุมงบประมาณ อันเป็นการแทรกแซง การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระ จึงไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๗

ข. ขัดกับหลักสำคัญของการกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งต้องมีความเป็นอิสระทั้งด้าน งบประมาณและการบริหารจัดการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. มาตรา ๖๐

ข้อเสนอ ปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มข้อความ “บรรดาเรเบียน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของผู้ตรวจการ แผ่นดินที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ...”

เหตุผล เพื่อให้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรับรองระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของผู้ตรวจการ แผ่นดิน ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อเสนอเพิ่มเติมบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....

๑. ข้อเสนอ กำหนดมาตรการหรือวิธีการใดๆ เพื่อบรเทาทุกชั้วคราวให้แก่ผู้ร้องเรียน หรือประชาชนโดยส่วนรวม

เหตุผล การพิจารณาเรื่องร้องเรียนในบางเรื่องพบว่า ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีคำสั่งและบังคับการโดยพลัน ไม่มีการผ่อนผันตามเหตุและผลอันควร ทำให้ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหายอย่างร้ายแรง จึงเสนอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการใดๆ เพื่อบรเทาทุกชั้วคราว ให้แก่ผู้ร้องเรียน ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน เพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อให้สามารถใกล้เคียงความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนเป็นส่วนรวม

๒. ข้อเสนอ ตั้งคณะกรรมการร่วมสองฝ่ายระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการรัฐมนตรี

เหตุผล ตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง ได้บัญญัติถึงกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่อาจ ดำเนินการและไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตาม ที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี แต่หากเกิดกรณีคณะกรรมการรัฐมนตรี มีความเห็นไม่สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน อันจะเป็นเหตุให้ ส่งผลเสียหายร้ายแรงและอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างองค์กรได้ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการหรือกลไก การพิจารณาโดยให้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมสองฝ่ายระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อหาข้อยุติ ดังกล่าวก่อนดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดบูรณาการการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ข้อเสนอ ให้มีการบัญญัติมาตราการคุ้มครองผู้ตรวจการแผ่นดินว่าไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง ดังที่เคยบัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เหตุผล เพื่อเป็นการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมถึงเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย

๔. ข้อเสนอ ให้มีการบัญญัติมาตราการคุ้มครองผู้ให้ถ้อยคำหรือให้วัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานอื่นที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ว่าไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง หรือทางวินัย แล้วแต่กรณี ดังที่เคยบัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เหตุผล เพื่อเป็นการคุ้มครองบุคคลภายนอกและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้ถ้อยคำหรือให้วัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน